

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
Β3 Δ/ΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ
ΜΕ ΧΩΡΕΣ Β. ΑΦΡΙΚΗΣ, Μ. ΑΝΑΤΟΛΗΣ ΚΑΙ ΚΟΛΠΟΥ

ΣΗΜΕΙΩΜΑ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ – ΚΟΥΒΕΙΤ

I. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΟΥΒΕΙΤ

Πληθυσμός: 2.788.534	Ανεργία: 2,1% (εκτ. 2014)
ΑΕΠ (ονομαστικό): 172,4 δισ. \$ (εκτ. 2014)	Πληθωρισμός: 2,9% (εκτ. 2014)
Κατά κεφαλή ΑΕΠ: 71.000 \$ (εκτ. 2014)	Δημόσιο χρέος: 6,8% ΑΕΠ (εκτ. 2014)
Ρυθμός ανάπτυξης: 1,3% (εκτ. 2014)	Εξωτερικό χρέος: 33,1 εκ. \$ (εκτ. 31.12.2014)

- ✓ Το Κουβέιτ είναι η 4η μεγαλύτερη πετρελαιοπαραγωγός χώρα παγκοσμίως και το 8ο πλουσιότερο κράτος στον κόσμο.
- ✓ Αποθέματα αργού πετρελαίου: 104 δισ. βαρέλια (8% των παγκόσμιων αποθεμάτων). Παραγωγή: 3,1 εκατ. βαρέλια ημερησίως (προγραμματίζονται επενδύσεις για αύξηση παραγωγής στα 4 εκατ. βαρέλια, μέχρι το έτος 2020). Επιδιώκεται η περαιτέρω αξιοποίηση υφιστάμενων κοιτασμάτων, όσο και η αξιοποίηση νέων στα βόρεια σύνορα της χώρας. Οι αναγκαίες επενδύσεις υπολογίζονται στα 80 δισ. δολ. ΗΠΑ.
- ✓ Το 50% του ΑΕΠ προέρχεται από πωλήσεις πετρελαίου. Το πετρέλαιο καταλαμβάνει μερίδιο 95% επί του συνόλου των εξαγωγών του Κουβέιτ και αποφέρει το 90% των συνολικών εσόδων του κράτους. Η εξάρτηση της χώρας από την παραγωγή πετρελαίου είναι ιδιαίτερα μεγάλη, παρά τις προσπάθειες εκσυγχρονισμού και διαφοροποίησης της οικονομίας.
- ✓ Το Κουβέιτ στρέφεται επίσης πλέον στην αξιοποίηση κοιτασμάτων σχιστολιθικού αερίου (shale gas), με εκτιμώμενη απόδοση 150-200 εκ. κυβικά πόδια ημερησίως, χωρίς ωστόσο να έχει ανακοινωθεί χρονοδιάγραμμα εκμετάλλευσής τους.
- ✓ Έκθεση του Παγκόσμιου Οικονομικού Φόρουμ (WEF), τον Σεπτέμβριο του 2015, κατατάσσει τη χώρα, σε ό,τι αφορά την ανταγωνιστικότητα, στη 34^η θέση, έναντι της 40^{ης} θέσης το 2014 και της 36^{ης} θέσης το 2013. Η πτώση αυτή αποδίδεται στην διόγκωση της γραφειοκρατίας, στο περιοριστικό πλαίσιο της εργατικής νομοθεσίας, στη διαφθορά και στην πολιτική αστάθεια. Ιδιαίτερης μνείας χρήζει το γεγονός, ότι η χώρα κατατάσσεται σχεδόν τελευταία σε σχέση με τις αντίστοιχες επιδόσεις των λοιπών χωρών του Κόλπου.
- ✓ Ο ιδιωτικός τομέας βασίζεται στις κρατικές δαπάνες. Ενδεικτικό είναι ότι το 80% περίπου του εργατικού δυναμικού απασχολείται στον δημόσιο τομέα.
- ✓ Το Κουβέιτ έχει εκπονήσει **αναπτυξιακό σχέδιο**, για τα έτη 20015-2019, με στόχο να βελτιώσει τις υποδομές της χώρας και τις δυνατότητες οικονομικής ανάπτυξης σε διάφορους τομείς, μέσω επενδύσεων συνολικού ύψους 106 δισ. \$ΗΠΑ, με ιδιαίτερη βαρύτητα στον ιδιωτικό τομέα. Έργα προβλέπεται να υλοποιηθούν σε τομείς όπως: πετρελαϊκός, μεταφορών, υποδομών, ενέργειας και υδάτινων τεχνολογιών.
- ✓ Ιδιαίτερης σημασίας είναι, ωστόσο, η απόφαση από τις κυβερνήσεις των έξι χωρών-μελών του Συμβουλίου Συνεργασίας του Κόλπου (GCC) για την **κατασκευή σιδηροδρομικού δικτύου** διασύνδεσης των εν λόγω χωρών.
- ✓ Τον Φεβρουάριο 2014 εγκρίθηκε πρόγραμμα υπό την επωνυμία "**clean fuel**", ύψους 12 δισ. δολ. ΗΠΑ για την ανάπτυξη, τον εκσυγχρονισμό και την αναβάθμιση των υποδομών και εγκαταστάσεων παραγωγής/διύλισης καυσίμων βελτιωμένης ποιότητας. Το έργο ανέλαβαν τρεις διεθνείς κοινοπραξίες, ιαπωνικών, ευρωπαϊκών (υπό την Britain's Petrofc) και αμερικανικών συμφερόντων, στις οποίες θα συμμετάσχουν και τοπικές εταιρείες. Οι εργασίες αναμένεται να ολοκληρωθούν σε πέντε έτη. Με την ολοκλήρωση του προγράμματος η ημερήσια απόδοση των δύο διυλιστηρίων θα φθάσει, περί τα τέλη του 2018, στα 800.000 βαρέλια ημερησίως.
- ✓ Το Κουβέιτ προγραμματίζει επίσης να αναπτύξει **το μεγαλύτερο διυλιστήριο στην περιοχή του Κόλπου**. Το ύψος της επένδυσης ανέρχεται στα 12 δισ. δολ. ΗΠΑ και η νέα μονάδα θα έχει παραγωγική δυνατότητα 615.000 βαρελιών ημερησίως.

II. ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

Εμπορικό ισοζύγιο

(σε ευρώ)	2011	2012	2013	2014	2015	Μεταβολή 2014/2015
Ελληνικές Εξαγωγές	11.809.878	18.547.159	16.691.917	16.508.687	21.576.165	30,70%
Ελληνικές Εισαγωγές	38.087.748	18.954.104	21.346.677	25.911.703	19.301.551	-25,51%
Εμπορικό ισοζύγιο Ελλάδας	-26.277.870	-406.945	-4.654.760	-9.403.016	2.274.614	124,19%

(Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή)

Το 2015, οι ελληνικές εξαγωγές προς Κουβέιτ ανήλθαν σχεδόν σε 21,6 εκ. ευρώ, έναντι 16,5 εκ. ευρώ κατά το προηγούμενο έτος (αύξηση 30,7%). Αντίθετα, οι ελληνικές εισαγωγές από Κουβέιτ, κατά το διάστημα Ιανουαρίου-Ιουλίου 2015, σημείωσαν μείωση της τάξης του 25,5% και ανήλθαν σε 19,3 εκ. ευρώ, έναντι 25,9 εκ. ευρώ κατά το 2014. Η μείωση αυτή ανέκοψε την αυξητική τάση των εισαγωγών μας από το Κουβέιτ, των τελευταίων ετών. Το εμπορικό ισοζύγιο το 2015 διαμορφώθηκε πλεονασματικό κατά 2,3 εκ. ευρώ.

Τα προηγούμενα χρόνια, ωστόσο, οι εξαγωγές μας προς το Κουβέιτ έβαιναν μειούμενες. Όσον αφορά στο 2014, οι εξαγωγές της χώρας μας ανέρχονταν στα 16,5 εκ. ευρώ περίπου (έναντι 16,7 εκ. ευρώ περίπου το 2013 και 18,5 εκ. ευρώ περίπου το 2012). Αντίθετα, οι εισαγωγές μας από το Κουβέιτ το 2014 έφτασαν σχεδόν τα € 26 εκ. ευρώ, ξεπερνώντας κατά πολύ το ποσό των εισαγωγών του προηγούμενου έτους από την ίδια χώρα, με αποτέλεσμα το έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου το 2014, να ανέρχεται στα 9,4 εκ. ευρώ περίπου.

Κυριώτερα ελληνικά εξαγόμενα προϊόντα το 2015 ήταν τα ακόλουθα: κατασκευαστικά υλικά, φαρμακευτικά προϊόντα, μηχανολογικός εξοπλισμός, τρόφιμα και δη παρασκευασμένα λαχανικά και φρούτα, σιδηρικά και διάφορα μεταλλικά αντικείμενα, ενδύματα, είδη από πλαστικό, προϊόντα αλουμινίου, καλώδια και διάφορες συσκευές. Κυριώτερα προϊόντα που εισήχθησαν από το Κουβέιτ το 2015 ήταν οργανικά χημικά, τα οποία αντιπροσωπεύουν μάλιστα άνω του 90% του συνόλου των εισαγωγών μας από το Κουβέιτ και πολυμερή αιθυλενίου, τα οποία αντιπροσωπεύουν το 9% περίπου του συνόλου των εισαγωγών μας.

Τομείς με προοπτικές επιχειρηματικής – επενδυτικής συνεργασίας:

- Αγροτικά προϊόντα και εν γένει είδη διατροφής (υπάρχει σχεδόν ολοκληρωτική εξάρτηση του Κουβέιτ από εισαγωγές για τρόφιμα) με έμφαση στα γαλακτοκομικά, φρούτα και λαχανικά, αλιεύματα, κτηνοτροφικά προϊόντα και κυρίως ελληνικά αρνιά, τυποποιημένα τρόφιμα, υψηλής ποιότητας, με προσανατολισμό στις ιδιαίτερες απαιτήσεις και ανάγκες της τοπικής αγοράς (υψηλό ποσοστό παχύσαρκων και πασχόντων από διαβήτη).
- Κατασκευαστικά υλικά.
- Ένδυση και υπόδηση.
- Ναυτιλία
- Περιβάλλον (διαχείριση υδάτων, προστασία θαλασσιού περιβάλλοντος).
- Τραπεζικός και χρηματοπιστωτικός τομέας.
- Μεταφορές (λιμένες, αεροδρόμια, μαρίνες).
- Υγεία (απασχόληση ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού στο Κουβέιτ και νοσηλεία Κουβεϊτιανών ασθενών σε ελληνικά νοσοκομεία).
- Τεχνολογία (απασχόληση Ελλήνων του κλάδου τεχνολογιών πληροφορικής στο Κουβέιτ).
- Εκπαίδευση (διαπιστώνεται μεγάλο ενδιαφέρον Κουβέιτ για σπουδές στη χώρα μας).

Τον Ιούνιο 2016, το Κοινοβούλιο του Κουβέιτ ψήφισε νόμο που επιτρέπει τη συμμετοχή ξένων ομίλων και εταιρειών σε δημόσιους διαγωνισμούς, χωρίς την υποχρέωση συνεργασίας με Κουβεϊτιανό εταίρο, προκειμένου να αναλάβουν δημόσια έργα.

Θεσμικό πλαίσιο

A) Συμφωνίες σε ισχύ

- Συμφωνία Οικονομικής και Τεχνικής Συνεργασίας (υπεγράφη 31.01.1977, κυρώθηκε 02.05.1979, έναρξη ισχύος 15.02.1980) - Νεώτερη Συμφωνία Οικονομικής και Τεχνικής Συνεργασίας υπεγράφη στο Κουβέιτ 20.01.2010 (κυρώθηκε 07.03.2013, έναρξη ισχύος 29.03.2013)
- Συμφωνία Μορφωτικής και Επιστημονικής Συνεργασίας (υπεγράφη 21.06.1978, κυρώθηκε 12.03.1985, έναρξη ισχύος 26.10.1985)
- Συμφωνία σχετικά με τη διεθνή μεταφορά επιβατών και εμπορευμάτων [οδικές μεταφορές] (υπεγράφη 12.10.1982, κυρώθηκε 18.7.1986, έναρξη ισχύος 26.9.1986)
- Συμφωνία για την αποφυγή της διπλής φορολογίας και την αποτροπή της φοροδιαφυγής αναφορικά με τους φόρους εισοδήματος και κεφαλαίου (υπεγράφη 02.03.2003, κυρώθηκε 06.04.2005, έναρξη ισχύος 01.01.2006)
- Αεροπορική Συμφωνία (υπεγράφη 19.01.2010, κυρώθηκε 26.05.2011, έναρξη ισχύος 01.07.2011)
- Συμφωνία Επιστημονικής και Τεχνολογικής Συνεργασίας (υπεγράφη 19.01.2010, κυρώθηκε 13.07.2011, έναρξη ισχύος 04.10.2011)
- Μνημόνιο Κατανόησης Αεροπορικών Μεταφορών: Στις 12.3.2014 υπεγράφη νέο Μνημόνιο Κατανόησης (MoU) Αεροπορικών Μεταφορών (τροποποίηση του από 20.5.2009 Μνημονίου που υπεγράφη στην Αθήνα).

B) Συμφωνίες που υπεγράφησαν και εκκρεμεί η κύρωσή τους από τη Βουλή

- Συμφωνία Προώθησης και Αμοιβαίας Προστασίας Επενδύσεων
- Συμφωνία Τουριστικής Συνεργασίας

III. ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ – ΕΚΚΡΕΜΟΤΗΤΕΣ

- Επίτευξη απευθείας αεροπορικών δρομολογίων Μεταξύ Ελλάδας – Κουβέιτ.
- Σύσταση διμερούς Επιχειρηματικού Συμβουλίου Ελλάδος-Κουβέιτ για την περαιτέρω διευκόλυνση και συντονισμένη συνεργασία των επιχειρηματικών κοινοτήτων των δύο χωρών.
- Διοργάνωση από το Επιμελητήριο του Κουβέιτ (KCCI) επιχειρηματικής αποστολής στην Αθήνα.

Αύγουστος 2016